

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 110/21
Люксембург, 22 юни 2021 г.

Решение по дело C-718/19
Ordre des barreaux francophones et germanophone и др.

Мерките за изпълнение на решение за извеждане на гражданин на Съюза и на членове на неговото семейство по съображения, свързани с обществения ред или обществената сигурност, представляват ограничения на правото на движение и пребиваване, които могат да бъдат обосновани, когато се основават изключително на личното поведение на съответното лице и са в съответствие с принципа на пропорционалност

Предвид обаче механизмите за сътрудничество, с които разполагат държавите членки, предвидената за задържането в белгийското право максимална продължителност от осем месеца надхвърля необходимото за гарантирането на ефективна политика за извеждане

Cour constitutionnelle (Конституционен съд, Белгия) е сезиран с две жалби за отмяна на Закона от 24 февруари 2017 г. за изменение на Закона от 15 декември 1980 г. за влизането, пребиваването и установяването на чужденци на територията на страната и извеждането им от нея с цел подобряване на защитата на обществения ред и националната сигурност¹, подадени, първата, от Ordre des barreaux francophones et germanophone, а втората — от четири сдружения с нестопанска цел, занимаващи се с дейности по опазване на правата на мигрантите и по защита на правата на човека.

Тази национална правна уредба предвижда, от една страна, възможност на гражданите на Съюза или на членовете на техните семейства да се налагат в първоначално дадения им или удължен срок за напускане на територията на Белгия вследствие на взето спрямо тях по съображения, свързани с обществения ред, решение за извеждане, превантивни мерки, за да се избегне опасността от укриване, като например домашен арест. От друга страна, тя допуска гражданите на Съюза и членовете на техните семейства, които не са се съобразили с такова решение за извеждане, да бъдат задържани за максимален срок от осем месеца, за да се осигури изпълнението му. Тези разпоредби са сходни или идентични с разпоредбите, които са приложими по отношение на незаконно пребиваващите граждани на трети страни и с които в белгийското право се транспонира Директивата относно връщането².

При тези обстоятелства запитващата юрисдикция отправя запитване до Съда относно съответствието на тази белгийска правна уредба със свободата на движение, която е гарантирана на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства с членове 20 ДФЕС и 21 ДФЕС и с Директивата относно пребиваването³.

Съображения на Съда

¹ Moniteur belge, 19 април 2017 г., стр. 51890.

² Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, 2008 г., стр. 98, наричана по-нататък „Директивата относно връщането“).

³ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 2004 г., стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56, наричана по-нататък „Директивата относно пребиваването“).

Съдът, заседаващ в голям състав, констатира най-напред, че при липсата в правото на Съюза на уредба относно изпълнението на решения за извеждане на граждани на Съюза и на членове на техните семейства това, че във връзка с изпълнението на такива решения приемащата държава членка е предвидила правила, вдъхновявайки се от приложимите по отношение на връщането на граждани на трети страни, **само по себе си не е в разрез с правото на Съюза**. Подобни правила обаче трябва да са **в съответствие с правото на Съюза**, по-специално в областта на свободата на движение и пребиваване на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства. По-нататък Съдът проверява дали въпросните правила представляват ограничения на тази свобода и ако това е така, дали са обосновани.

Така Съдът счита, на първо място, че съответните национални разпоредби, доколкото ограничават придвижването на засегнатото лице, представляват **ограничения на свободата на движение и пребиваване**.

На второ място, що се отнася до наличието на **обосновка** за тези ограничения, Съдът припомня най-напред, че спорните мерки се отнасят до изпълнението на решения за извеждане, приети по **съображения, свързани с обществения ред** или **обществената сигурност**, и съответно трябва да се преценяват с оглед на изискванията, предвидени в член 27 от Директивата относно пребиваването⁴.

От една страна, що се отнася до превантивните мерки за избягване на опасността от укриване, Съдът постановява, че членове 20 ДФЕС и 21 ДФЕС и Директивата относно пребиваването допускат спрямо гражданите на Съюза и членовете на техните семейства в първоначално дадения им или удължен срок за напускане на територията на приемащата държава членка вследствие на взето спрямо тях по съображения, свързани с обществения ред, решение за извеждане, да се прилагат разпоредби, които са сходни с разпоредбите, с които по отношение на гражданите на трети страни е транспонирана в националното право Директивата относно връщането⁵, **стига първите разпоредби да зачитат** предвидените в Директивата относно пребиваването⁶ **общи принципи относно ограничаването на правото на влизане и правото на пребиваване по съображения, свързани с обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве**, и да не са **по-неблагоприятни** от вторите.

Всъщност такива превантивни мерки непременно допринасят за **опазването на обществения ред**, доколкото са насочени към това да гарантират, че лице, което представлява заплаха за обществения ред в приемащата държава членка, ще бъде изведено от нейната територия. Следователно тези мерки трябва да се считат за ограничаващи свободата на движение и пребиваване на това лице „от съображения, свързани с обществения ред“ по смисъла на Директивата относно пребиваването⁷, поради което **поначало могат да бъдат обосновани** съгласно тази директива.

Освен това не може да се приеме, че тези мерки са в противоречие с Директивата относно пребиваването само защото са сходни с тези, с които е транспонирана в националното право Директивата относно връщането. При все това Съдът подчертава, че обхванатите от Директивата относно пребиваването лица се ползват от статут и права **от съвсем различно естество** от тези, на които могат да се позовават обхванатите от Директивата относно връщането лица. Ето защо предвид **основния статут, от който се ползват гражданите на Съюза**, мерките, които могат да им бъдат налагани с цел избягване на

⁴ В съответствие с параграф 2 от този член ограничителните мерки, предприети по съображения, свързани с обществения ред или обществената сигурност, трябва да са в съответствие с принципа на пропорционалност и да се основават изключително на личното поведение на съответното лице.

⁵ Член 7, параграф 3 от Директивата относно връщането. Съгласно тази разпоредба „[п]рез цялата продължителност на срока за доброволно напускане могат да бъдат наложени някои изисквания с оглед избягване на опасността от укриване, като редовно явяване пред властите, внасяне на подходяща парична гаранция, предоставяне на документи или задължение за престой на определено място“.

⁶ Член 27 от Директивата относно пребиваването.

⁷ Член 27, параграф 1 от Директивата относно пребиваването.

опасността от укриване, не могат да бъдат **по-неблагоприятни** от мерките, които са предвидени в националното право, за да се избегне опасността от укриване, в срока за доброволно напускане, на **граждани на трета страна**, по отношение на които е образувана процедура за връщане по съображения, свързани с обществения ред.

От друга страна, що се отнася до задържането с цел извеждане, Съдът постановява, че членове 20 ДФЕС и 21 ДФЕС и Директивата относно пребиваването **не допускат** национална правна уредба, съгласно която спрямо гражданите на Съюза и членовете на техните семейства, които след изтичането на първоначално дадения им или удължен срок не са се съобразили с решение за извеждане, взето спрямо тях по съображения, свързани с обществения ред или обществената сигурност, се прилага мярка за задържане с максимална продължителност от осем месеца, която продължителност е **еднаква с приложимата** в националното право **по отношение на гражданите на трета страна, които не са се съобразили с решение за връщане, взето по такива съображения** на основание на Директивата относно връщането⁸.

В това отношение Съдът посочва, че предвидената в съответната национална разпоредба продължителност на задържането, която е еднаква с приложимата за извеждането на граждани на трети страни, трябва да е **пропорционална на преследваната цел** да се гарантира **ефективна политика за извеждане** на гражданите на Съюза и членовете на техните семейства. Що се отнася по-специално до продължителността на процедурата по извеждане, гражданите на Съюза и членовете на техните семейства **не се намират в сходно положение** с това на гражданите на трети страни, така че що се отнася до максималната продължителност на задържането, **няма основание** за еднакво третиране на всички тези лица.

По-конкретно, държавите членки разполагат с **механизми за сътрудничество и улеснения** при извеждането на гражданин на Съюза или на член на неговото семейство към друга държава членка, с каквито не разполагат непременно когато става въпрос за извеждане на гражданин на трета страна към трета страна. Всъщност, тъй като са основани на задължението за лоялно сътрудничество и на принципа на взаимно доверие, отношенията между държавите членки не би трябвало да създават същите трудности като тези, които могат да възникнат при сътрудничеството между държави членки и трети страни. Освен това практическите трудности да се организира връщането по принцип не би трябвало да са едни и същи за тези две категории лица. Накрая, Директивата относно пребиваването улеснява връщането на гражданина на Съюза на територията на неговата държава членка по произход⁹.

Според Съда от това следва, че **максимална продължителност на задържането от осем месеца** за целите на извеждането на гражданите на Съюза и членовете на техните семейства **надхвърля необходимото** за постигането на преследваната цел.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

⁸ Член 6, параграф 1 от Директивата относно връщането.

⁹ Всъщност съгласно член 27, параграф 4 държавата членка, която е издала паспорта или картата за самоличност, трябва да позволи на притежателя на такъв документ, който е бил експулсиран от друга държава членка, да влезе на нейна територия без всякакви формалности.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването
За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293